

VII. évfolyam 4. szám 2015

AGRÁRGAZDASÁGI FIGYELŐ

(Gazdasági folyamatok és statisztikai eredmények)

Agrárgazdasági Figyelő
VII. évfolyam 4. szám 2015

Megjelenik negyedévente
2016. január 29.

Felelős szerkesztő

Bojtárné Lukácsik Mónika
lukacsik.monika@aki.gov.hu

Közreműködött

Akvakultúra-kutatási Csoport
Agrárközgazdasági Kutatások Osztálya
Piaci és Árinformációs Osztály
Agrárstatisztikai Információs Osztály
Élelmiszerlánc Kutatási Osztály
Horizontális Elemzési Osztály

Kiadó

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Főigazgató: Juhász Anikó
H-1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-3060
Fax: (+36 1) 217-7037
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu

ISSN 2063 1707

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 1) 476-3060

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

I. Az elmúlt negyedév legfontosabb információi.....	3
A Mezőgazdasági Számlarendszer első előzetes eredményei 2015-re vonatkozóan.....	3
Állatvágások a hazai vágóhidakon	5
Termelői és feldolgozói értékesítési árak	6
Külkereskedelem	10
A műtrágya-értékesítés alakulása 2015 I–III. negyedévében	10
II. Mi történt az agrárgazdaságban?	12
III. Szemelvények az AKI munkáiból	14
A Hagyományok-Ízek-Régiók (HÍR) védjegyét használók körében a piacra jutási lehetőségek vizsgálata	14
A magyarországi paradicsomhajtás helyzetének értékelése	15
A KAP 2015–2020 termeléshez kötött támogatásának hatása a szójatermesztésre Magyarországon	15
A környezetvédelmi, állat-egészségügyi és állatjóléti szabályok hatása a sertés-, a baromfi- és a szarvasmarha-ágazatban	16
IV. Az agrárgazdaságot jellemző adatok	17
V. Gyakran feltett kérdések	29
Hogyan alakul a Vidékfejlesztési Program éves fejlesztési kerete 2016-ban?.....	29

I. Az elmúlt negyedév legfontosabb információi

Az Agrárgazdasági Figyelő első fejezetében azokat az információkat közöljük, amelyekkel az elmúlt három hónapban gazdagabbak lettünk. Az ágazatot jellemző, az elmúlt három évre vonatkozó statisztikai adatokat a IV. fejezetben adjuk közre.

A Mezőgazdasági Számlarendszer első előzetes eredményei 2015-re vonatkozóan

Az előzetes számítások alapján 2015-ben a mezőgazdaság teljes kibocsátásának értéke folyó alapáron 2457 milliárd forint, megegyezik a 2014. évi eredménnyel. A mezőgazdasági termelés volumencsökkenését az emelkedő termelői árak és a támogatások ellensúlyozták. A mezőgazdasági tevékenységből származó nettó vállalkozói jövedelem 2015-ben 6 százalékkal alacsonyabb, mint 2014-ben.

Az egy teljes munkaidős dolgozóra számított, mezőgazdasági tevékenységből származó reáljövedelem – az úgynevezett A mutató – 2015-ben 7 százalékkal elmarad az előző évitől.

Előzetes adatok alapján a mezőgazdaság teljes bruttó kibocsátásának volumene a 2014. évi 11 százalékos emelkedés után 2015-ben 3 százalékkal kisebb az előző évinél. A növényi termékek kibocsátásának volumene 9 százalékkal csökkent, az állatok és állati termékek termelésének volumene 6 százalékkal meghaladta az előző évit. Ugyanakkor 2015-ben a termékekhez köthető közvetlen támogatás a 2014. évi összeg háromszorosára emelkedett, ennek révén a két alaptevékenység kibocsátásának folyó alapáron számított értéke összességében megegyezik a 2014. évi értékkel. Ezen belül a növénytermesztési és kertészeti termékek kibocsátásának értéke 0,6 százalékkal, az állatok és állati termékek kibocsátásának értéke 3,6 százalékkal emelkedett az előző évi eredményhez mérten.

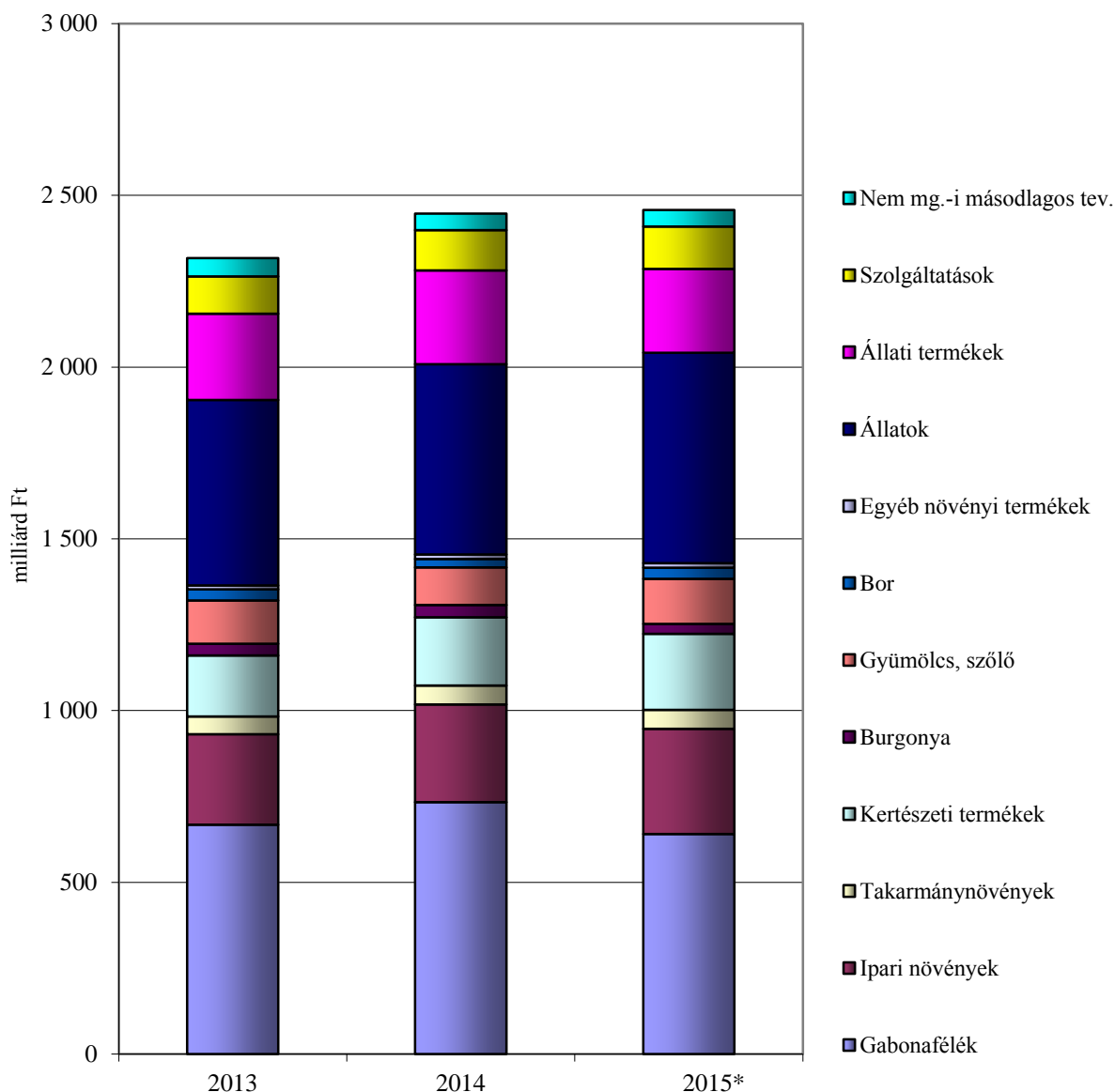
A növényi termékek körében a kertészeti termékek kivételével minden termékcsoporthoz mennyisége csökkent. A gabonafélék, az ipari növények, a burgonya és a gyümölcsfélék mennyisége rendre elmaradt az előző évitől. A gabonafélék volumene az előzetes adatok szerint 14 százalékkal lett kisebb, elsősorban azért, mert kukoricából mindössze 6,5 millió tonna várható, 30 százalékkal kevesebb a 2014. évinél. Ugyanakkor a 2015. évi termés csak 10 százalékkal marad el a 2010–2014. évek átlagától. (Például 2012-ben a 2015. évinél sokkal kisebb

termés volt, csak 4,8 millió tonna, az idei mennyiség kétharmada termett.) Búzából 5,3 millió tonnát takarítottak be, ami 2 százalékkal több a 2014. évinél, és az elmúlt öt év átlagánál közel 20 százalékkal magasabb. A 2015. évi búzatermés a 2000-es évek harmadik legjobb eredménye, 2004-ben 6,0 millió tonna volt, illetve 2008-ban 5,6 millió tonna. Az árpa, rozs, tritikálé mennyisége is meghaladta a 2014. évit. A napraforgó termésmennyisége 2 százalékkal kisebb az előző évinél, de 17 százalékkal meghaladja az ötéves átlagot. Az eddigi információk alapján a friss zöldségfélék volumene 4 százalékkal nőtt, elsősorban a csemegekukorica jó eredményei révén. A burgonya volumene 15 százalékkal csökkent az előző, a 2014-es évhez képest. A friss gyümölcsstermés 17 százalékkal, ezen belül az almatermés 26 százalékkal kisebb, mint 2014-ben. A 2014. évi kiemelkedően nagy, 780 ezer tonna után 2015-ben körülbelül 570 ezer tonna almát szedtek le, ami átlagos termésnek felel meg. Az MSZR-ben kiemelt további gyümölcsfélék közül a körte betakarított mennyisége jelentősen, 23 százalékkal nőtt, az őszibaracké 12 százalékkal csökkent. A szőlőből több mint 30 százalékkal többet szüreteltek le 2015-ben, mint az előző évben. A csemegeaszólió volumene mérsékelten, a borszőlió volumene erősen, 33 százalékkal nőtt.

Az emelkedő mezőgazdasági termelői árak jellemzően ellensúlyozták a volumencsökkenést, de nem minden esetben. Például a kukorica áremelkedése 4 százalékos volt 2015-ben, csak kismértékben tompította a 30 százalékos volumencsökkenés hatását, és a kibocsátásának értéke 27 százalékkal elmaradt a 2014. évitől, melynek következményeként a gabonafélék kibocsátásának értéke sem érte el a 2014. évi szintet (–13 százalék). A repce közel 20 százalékos volumencsökkenését sem kompenzálta teljes mértékben a magasabb termelői ár, a kibocsátásának értéke 11 százalékkal kisebb, mint a bázisidőszakban volt. Az alma árának 30 százalékos emelkedése ellenére a jelentős termés kiesés kibocsátása értékének 5 százalékos csökkenését okozta.

1. ábra: A mezőgazdasági kibocsátás főbb összetevői^{a)} (2013–2015)

hektár

Forrás: NAK-felmérés alapján, AKI Statisztikai Osztály

Az első előrejelzés alapján az élő állatok és állati termékek termelésének volumene 6 százalékkal emelkedett, kibocsátásának értéke azonban csak a támogatások révén haladta meg 4 százalékkal a 2014. évi szintet, mert a termelői árak nagyrészt elmaradtak az előző évitől. Volumennövekedés a marha-, a sertés- és a baromfiágazatban mutatkozik, a juh kibocsátásának volumene 3 százalékkal elmaradt az előző évitől. A termelői ár a tej esetében csökkent a legnagyobb mértékben, 21 százalékkal, de a sertés felvásárlási ára is 8 százalékkal alacsonyabb volt, mint 2014-ben.

A két alaptevékenység, a növénytermelés és a kertészet, illetve az állattenyésztés folyó alapon számított kibocsátásának aránya az előzetes kalkulációk alapján 2015-ben 62,5–37,5 százalék. Ez az arány 2014-ben 63,8–36,2 százalék volt, azaz 2015-ben javult az állattenyésztés aránya, ami elsősorban a növénytermesztés volumencsökkenésének a következménye.

Számításaink szerint a folyó termelő-felhasználás értéke 2015-ben alig haladta meg (+0,8 százalék) a 2014. évi szintet. A termelés során közvetlenül felhasznált inputok mennyisége és ára kismértékben változott,

összességében az előző évi szint közelében alakult. A folyó termelő-felhasználás legnagyobb tételét jelentő takarmányköltség a volumenemelkedés miatt 2 százalékkal magasabb, mint 2014-ben. A felhasznált műtrágya és talajjavító szerek volumene az előző évi szinten maradt, az ára mérsékelten (+2 százalék) emelkedett. Az energia-költség 4, a növényvédő szer költsége 5 százalékkal mérséklődött, az állatgyógyászati költség 7 százalékkal nőtt.

Mivel a folyó áron mért kibocsátás és a folyó termelő-felhasználás értéke egyaránt kevesebb, mint 1 százalékkal emelkedett, a bruttó hozzáadott érték azonos az előző évvel 2015-ben. Ebben az évben 100 forint értékű folyó alapon mért kibocsátás előállításához 63 forint értékű inputot használtak, míg az előző évben 60 forintot.

A termeléshez kötött támogatás 2015-ben háromszorosra az előző évinek, míg az egyéb termelési támogatás 6 százalékkal kevesebb, mint 2014-ben, de együttes összegük 8 százalékkal emelkedett. Az értékcsökkenés, illetve a termelési adók változatlan szintje mellett a termelési tényezők jövedelme 3 százalékkal csökkent 2015-ben. A mezőgazdaságban keletkező nettó vállalkozói jövedelem folyó alapon 6 százalékkal alacsonyabb, mint egy évvel korábban. Az összes mezőgazdasági munkaerő-ráfordítás 2,5 százalékkal emelkedett 2015-ben.

Mindezek eredményeként a mezőgazdaságban dolgozók jövedelemhelyzetének változását mérő úgynevezett A mutató 93 százalék, azaz 2015-ben az egy teljes mun-

kaidós dolgozóra számított, mezőgazdasági tevékenységből származó reáljövedelem 7 százalékkal csökkent.

Állatvágások a hazai vágóhidakon

A vágóhidak élőállat-vágása emelkedett 2015 első kilenc hónapjában az előző év azonos időszakához képest. A szarvasmarhavágások száma 11 százalékkal nőtt, sertésből 10, baromfiból 13 százalékkal vágtak többet, mint 2014 I–IX. hónapjában.

Szarvasmarhából 75,1 ezret vágtak le 2015 első három negyedévében. A levágott állatok élősúlya 37,7 ezer tonna, vágósúlya 19,4 ezer tonna volt. Az élősúly 12, a vágósúly 13 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbi.

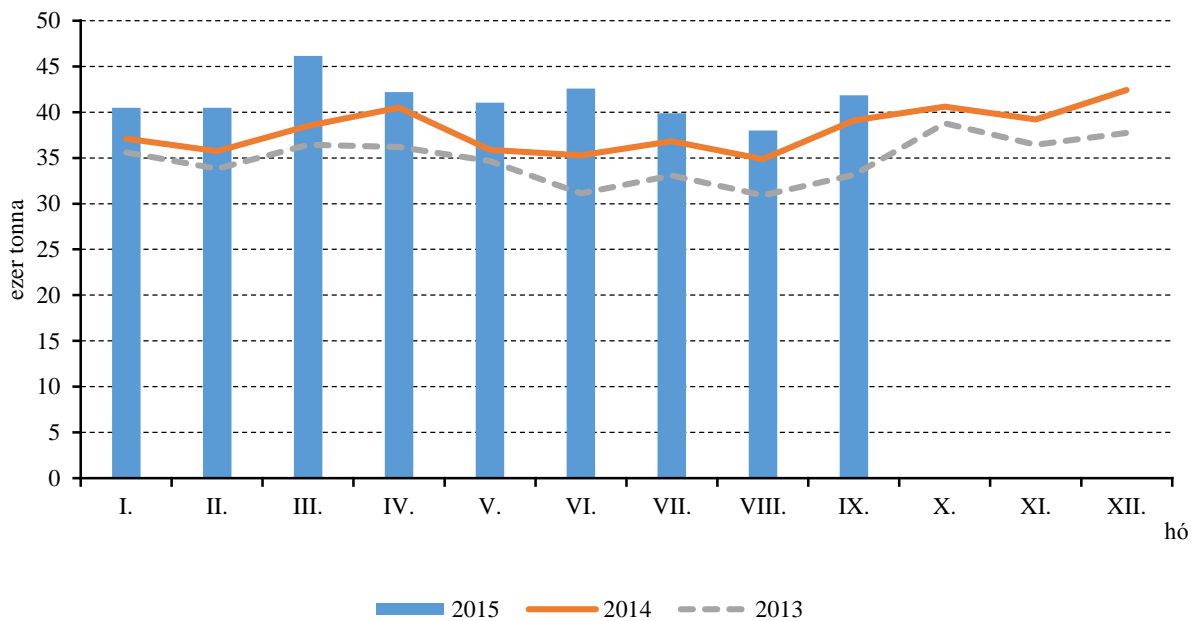
Vágósertésből 3 millió 289 ezer darabot vágtak 2015 első három negyedévében, 10 százalékkal többet, mint a 2014. év azonos időszakában. A levágott állatok élősúlya összesen 373 ezer tonna (+11,6 százalék), vágósúlya 302 ezer tonna (+12 százalék) volt. A vágás volumene 2015-ben szinte minden hónapban meghaladta a 2013-as és a 2014-es év azonos hónapjainak szintjét. A sertésvágáson belül az anyakocák vágása meghaladta a 71 ezret 2015 első három negyedévében, ami 29 százalékos emelkedés a 2014. január–szeptemberi időszakhoz képest. A KSH adata szerint Magyarországon 3,1 millió sertés volt 2015 júniusában. Az állomány a 2014. júniusi létszámot 64 ezerrel haladta meg, a 2014. decemberitől 11 ezerrel elmaradt.

1. táblázat: **Élő állatok vágásának alakulása**

Megnevezés	2015. január–szeptember			2015. január–szeptember/2014. január–szeptember		
	darab	élősúly	vágósúly	darab	élősúly	vágósúly
		tonna	tonna		Változás százalékban	
Szarvasmarha összesen	75 129	37 656	19 441	111,0	111,6	112,9
Sertés összesen	3 289 398	372 568	302 025	110,4	111,6	112,0
ebből: anyakoca	71 144	15 289	12 342	129,0	129,2	130,1
Juh összesen	19 102	666	306	119,4	119,8	116,9
Vágóbaromfi összesen	148 540 508	445 421	354 530	113,2	111,4	111,8
ebből: csirke	116 549 809	275 992	222 183	116,3	117,8	118,3
tyúk és kakas	1 739 507	4 058	3 146	103,2	99,1	98,7
liba	3 536 389	21 338	16 116	82,5	84,9	83,4
kacsa	21 516 722	72 578	56 837	106,0	103,5	103,9
pulyka	5 198 081	71 455	56 248	110,2	108,0	107,9

Forrás: AKI Statisztikai Osztály

2. ábra: A vágóhidak sertésvágása élősúlyban (2013–2015)

Forrás: AKI Statisztikai Osztály

A levágott juhok száma 2015 első három negyedévében meghaladta a 19 ezret, ami 19 százalékkal több volt, mint a 2014. I–IX. havi mennyiség.

Baromfiból 148,5 millió darabot vágtak 2015 első három negyedévében, 13 százalékkal többet, mint 2014 azonos időszakában.

A levágott baromfi több mint háromnegyede csirke volt, amiből 116,5 milliót vágtak, 16 százalékkal többet, mint az előző év azonos időszakában. A baromfivágáson belül a pulykák számaránya 3,5, a kacsáké 14,5, a libáké 2,4 százalék volt a 2015. I–IX. havi időszakban.

Vágókacsából 21,5 milliót, libából 3,5 milliót vágtak 2015 első három negyedévében. A levágott kacsák száma 6 százalékkal emelkedett, míg a libavágás 18 százalékkal visszaesett az előző év azonos időszakához képest. Pulykából 5,2 milliót vágtak 2015. január–szeptemberben, 10 százalékkal többet, mint a bázisidőszakban.

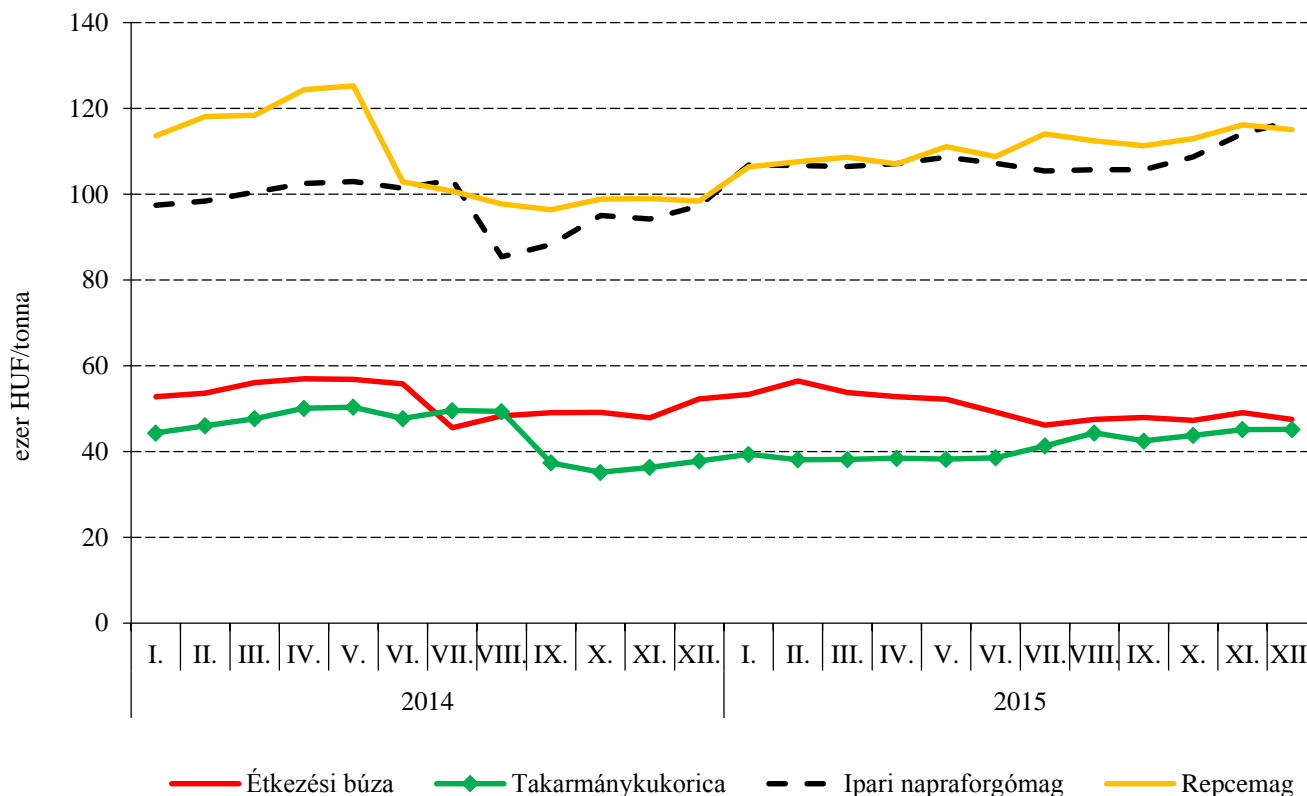
Termelői és feldolgozó értékesítési árak

A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 170–175 dollár (USD)/tonna környékén hullámozott a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) 2016. január első felében. A világpiacon az újabb rekordbúzatermésről szóló prognózisok árcsökkentő hatását egyelőre, úgy ünik, kompenzálták a 2015 őszén elvetett búzaállományok kondíciója körüli bizonytalanságok. A vetések

állapota többségében jónak mondható az északi féltekén, némi aggodalomra Ukrajnában és Oroszországban a hótakaró hiánya ad okot. A párizsi árutőzsdén (MATIF) a búza legközelebbi lejáratra vonatkozó jegyzése 165 euró/tonnára ereszkedett ezalatt. Magyarországon a malmi búzát 49,2 ezer forint/tonnán jegyezték (2016. márciusi lejárat) a Budapesti Értéktőzsdén (BÉT) január közepén. Az AKI PÁIR adatai szerint az étkezési búza áfa és szállítási költség nélküli termelői ára az egy évvel korábbinál 2 százalékkal alacsonyabb, 48,5 ezer forint/tonna volt 2015-ben.

A párizsi árutőzsdén 360 euró/tonna alá csökkent a repcemag fronthavi jegyzése január első két hetében, annak ellenére, hogy az Európai Unióban az egy évvel korábbihoz képest 11 százalékkal kevesebb repcemagot takarítottak be a gazdák 2015-ben. A kurzus csökkenéséhez nagyban hozzájárult az, hogy a globális olajmagtermés 60 százalékát adó szójababból rekord közeli kibocsátás várható a 2015/2016. gazdasági évben – jöllehet a déli féltekén csak tavasszal takarítják be a termést. Ennek hatását erősítette a kőolaj világpiaci árának további csökkenése. A Budapesti Értéktőzsdén is érezhető a nyomás, hiszen a repcemag márciusi határidőre szóló jegyzése 6 százalékkal, 110 ezer forint/tonnára esett az év első két hetében. Az AKI PÁIR adatai szerint a termény áfa és szállítási költség nélküli termelői ára 2015-ben 10 százalékkal múlta felül a 2014. évit.

3. ábra: A főbb gabonafélék és olajmagok termelői ára Magyarországon (2014–2015)

Forrás: AKI PÁIR

Az Európai Unióban a vágósertés termelői ára az előző évinél 11 százalékkal volt alacsonyabb 2015-ben. Ezt az egyik fő exportpiac, Oroszország által még 2014-ben bevezetett és azóta meghosszabbított embargó nyomán kialakult túlkínálat okozta. Az Európai Unió igyekezett a piacvesztést új partnerek keresésével ellensúlyozni, főként az ázsiai országokban. A magyarországi sertésárak az előző évekhez hasonlóan 2015-ben is követték az uniós árak tendenciáját. A hazai termelésből származó vágósertés termelői ára 428 forint/kilogramm hasított súly volt 2015-ben, 10 százalékkal csökkent az előző évihez képest. A közösség tagországaiból vásárolt sertések vágóhídi belépési ára 2015-ben csaknem 3 százalékkal volt alacsonyabb, mint a Magyarországon hizlaltaké. A lipcei árutözsde jegyzései alapján a következő hetekben a sertésárak emelkedésére lehet számítani.

Az Európai Unióban, valamint Magyarországon is csökkent a betárolt zöldségfélék kínálata 2015-ben az előző évihez képest. Ennek hatására a Budapesti Nagybari Piacon az egy évvel korábbihoz képest emel-

kedtek az árak 2015 38–52. hetében: a barna héjú vöröshagyma termelői ára 63 százalékkal, a fejes káposztáé 57 százalékkal, a burgonyáé 39 százalékkal nőtt. A gyökérzöldségek mennyisége – köszönhetően a szeptemberi csapadéknak – csak néhány százalékkal csökkent, ennek ellenére a petrezselyemgyökér termelői ára 58 százalékkal, a sárgarépaé 27 százalékkal volt magasabb a vizsgált időszakban. A természetből származó tölteni való édes paprika termelői ára 23 százalékkal emelkedett ugyanekkor.

Becslések szerint az Európai Unió almatermése 5 százalékkal, 11,97 millió tonnára csökkent 2015-ben az egy évvel korábbihoz képest. Lengyelország, az unió vezető almatermelője, a 2014. évihez hasonlóan 3,75 millió tonna almát takaríthatott be, utána Olaszország (az előző évitől 5 százalékkal elmaradó, 2,32 millió tonna), majd Franciaország (10 százalékkal több, 1,59 millió tonna) következett a sorban. Magyarországon a nyári aszálykárok miatt 500 ezer tonna körüli alma termett tavaly. A csapadékhiány következtében minőségi problémák, méret- és színeződési gondok léptek fel. A Budapesti Nagybari Piacon a tárolási almafajták közül

az Idaredet 49 százalékkal kínálták magasabb áron (179 forint/kilogramm) 2015 38–52. hetében az előző év azonos időszakához képest. A Jonathan fajta leggyakoribb bruttó termelői ára 62 százalékkal, kilogrammonként 175 forintra emelkedett a vizsgált időszakban. A körte termése mind az unióban, mind Magyarországon csökkent 2015-ben. A Budapesti Nagybani Piacon

a Vilmos körtefajta termelői ára 1 százalékkal emelkedett. A kedvező időjárás miatt a dió termése bőséges, a minősége kiváló lett, ennek ellenére a belföldi dióbél termelői ára nem változott lényegesen 2015 38–52. hetében az előző esztendő azonos periódusának átlagárához képest.

2. táblázat: **A fontosabb mezőgazdasági termékek termelői ára**

Megnevezés	Mértékegység	Ár		Változás (százalék)
		2014	2015	
Étkezési búza	HUF/tonna	49 498	48 537	98,1
Takarmánykukorica	HUF/tonna	40 638	41 547	102,2
Napraforgómag (ipari)	HUF/tonna	95 585	108 321	113,3
Repce	HUF/tonna	102 006	112 274	110,1
Vágósertés (valamennyi kategória)	HUF/kg hasított meleg súly	477,3	428,2	89,7
Vágócsirke	HUF/kg élősúly	275,2	261,2	94,9
Nyers tehéntej	HUF/kg	103,1	80,4	77,9

Forrás: AKI PÁIR

3. táblázat: **Néhány termék feldolgozói értékesítési ára**

Megnevezés	Mértékegység	Ár		Változás (százalék)
		2014	2015	
Finomliszt	HUF/kg	78,5	78,8	100,4
Napraforgóolaj, palackozott	HUF/liter	202,8	227,7	112,3
Sertéscomb, csont nélkül	HUF/kg	931,3	866,6	93,1
Friss csirke egészben	HUF/kg	501,4	476,4	95,0
Étkezési tojás	HUF/darab	21,5	23,0	106,9
2,8% zsírtartalmú 1 l-es polytej	HUF/liter	154,1	134,8	87,4
2,8% zsírtartalmú 1 l-es dobozos tej	HUF/liter	164,0	144,2	87,9
Trappista sajt	HUF/kg	1 195,0	979,1	81,9

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat: Néhány belföldi termesztésű zöldség és gyümölcs termelői ára a Budapesti Nagyban Piacon

Megnevezés	HUF/kg		
	2014. 38–52. hét	2015. 38–52. hét	Változás (százalék)
Alma (Idared)	120	179	148,9
Alma (Jonathan)	108	175	162,3
Körte (Vilmos)	325	327	100,6
Dióbél	2586	2582	99,8
Tölteni való édes paprika	332	409	123,2
Burgonya	80	111	138,8
Sárgarépa	92	117	127,2
Petrezselyemgyökér	303	480	158,4
Vöröshagyma (barna héjú)	65	106	163,1
Fejes káposzta (fehér)	58	91	156,9

Forrás: AKI PÁIR

5. táblázat: Néhány haltermék bruttó fogyasztói ára 2016. 3. héten

Megnevezés	Fogyasztói piacok							Kereskedelmi láncok (árfelmérés: január 19.)		
	Bp. Fő- vám tér	Bp. Le- hel tér	Kecske- mét	Pécs	Székesfe- hérvár	Győr	Debrecen	Auchan- Budaörs	Tesco- Budaörs	Metro-Buda- örs
	Élő ponty	1 100	1 050	1 400	1 190	1 100	1 100	1 199	1 199	1 199
pontyszelet	1 800	1 680	2 000	1 795	1 810	1 810	1 900	1 899	1 899	1 523 ^{b)}
bőrös afrikai har- csafilé	2 800 ^{a)}	2 700 ^{a)}	2 600	–	–	2 330	2 799	2 399 ^{a)}	1 999	2 158 ^{a)}
Friss busatörzs	–	1 080	750	1 190	999	999	1 400	1 099	–	1 015
busaszelet	–	1 020	1 000	1 190	1 200	1 200	1400	1 099 ^{b)}	1 099	1 142
lazacfilé	5 800	5800	3 790	–	4 445	4 445	4 599	4 899	4 899	4 316 ^{b)}

^{a)} nyüzött ^{b)} akciós ár

Forrás: AKI

6. táblázat: Mezőgazdasági ráfordítások árindexei és az agráröllő

Megnevezés	az előző év azonos időszaka = 100 százalék		
	2013	2014	2015
	január–szeptember		
Vetőmag	107,4	103,7	102,3
Energia	97,9	97,1	89,3
Műtrágya	97,6	94,2	102,6
Növényvédő szerek	104,0	101,2	102,2
Állatgyógyászat	105,4	100,9	103,7
Takarmány	113,6	87,7	94,6
Mezőgazdasági termékek termelői árindexe	100,0	92,5	97,7
Mezőgazdasági ráfordítások árindexe	104,7	96,6	98,2
Agráröllő (termelői árindex/ráfordítások árindexe)	95,5	95,8	97,0

Forrás: KSH

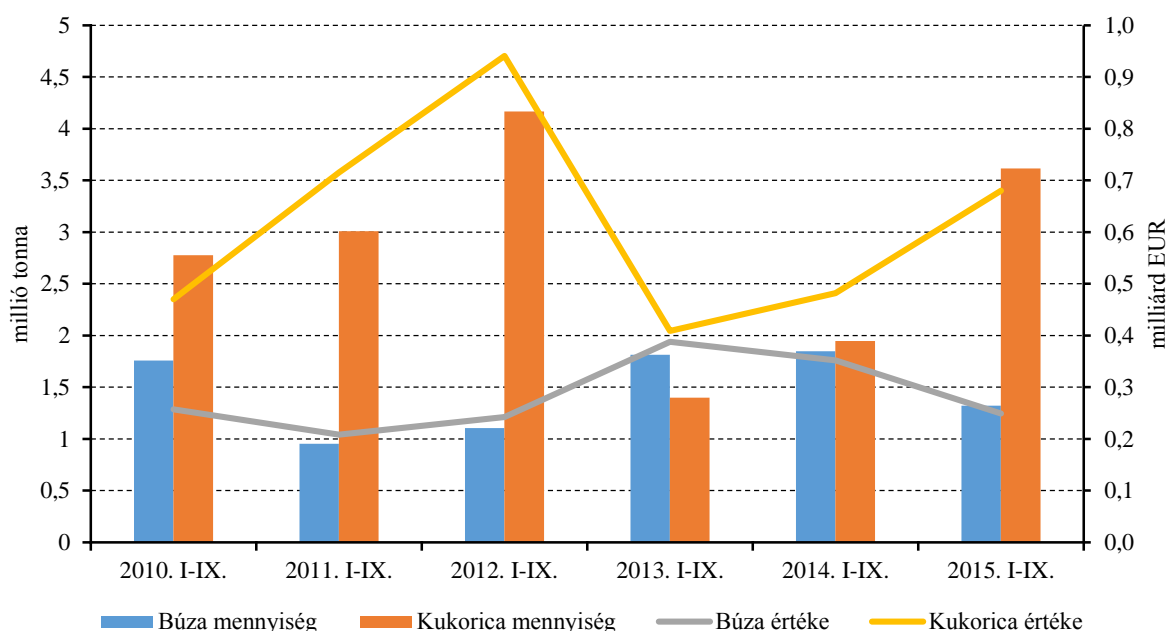
Külkereskedelem

A mezőgazdasági és élelmiszer-ipari termékek kivitele 5,8 milliárd eurót, behozatala 3,6 milliárd eurót tett ki 2015 első kilenc hónapjában. Az agrár-külkereskedelmi forgalom 2,2 milliárd euró aktívumot eredményezett. A kivitel értéke 1,1 százalékkal, a behozatalé 4,0 százalékkal emelkedett, az egyenleg 3,3 százalékkal,

76 millió euróval maradt el az egy évvel korábitól.

A nemzetgazdasági export értéke 7,3 százalékkal, az importé 6,0 százalékkal emelkedett. A mezőgazdasági és élelmiszer-ipari termékek részesedése a teljes nemzetgazdasági exportból 2015 januárja és szeptembere között 8,5 százalék, az importból 5,8 százalék volt, egy évvel korábban ugyanezen időszakban az agrár-export aránya 9,1 százalékot, az importé 5,9 százalékot ért el.

4. ábra: **Az agrár-külkereskedelem alakulása és részesedése a nemzetgazdaság teljes exportjából és importjából (2014–2015)**

Forrás: KSH-adatok alapján az AKI Statisztikai Osztályán készült összeállítás

A műtrágya-értékesítés alakulása 2015 I–III. negyedében

A műtrágya-forgalmazók 1 millió 99 ezer tonna műtrágyát értékesítettek közvetlenül mezőgazdasági termelők részére 2015 első három negyedében. Az értékesített mennyiség 4,5 százalékkal meghaladta az egy évvel korábit. A műtrágyaárak átlagosan 2 százalékkal emelkedtek, így a műtrágya-értékesítés nettó árbevétele – 104 milliárd forint – 9 százalékkal nagyobb a 2014 első félévi értékénél.

Természetes súlyban vizsgálva 2015 első három negyedében közvetlenül mezőgazdasági termelőknek 1 millió 99 ezer tonna műtrágyát értékesítettek, amiből

838 ezer tonna egykomponensű, 261 ezer tonna pedig összetett műtrágya volt. Az egykomponensű, illetve az összetett műtrágyák aránya 76:24 volt 2015 első három negyedében, egy évvel korábban 74:26.

Az elmúlt öt év első három negyedévi értékesítésének átlagához viszonyítva az egykomponensű nitrogén- és az egykomponensű káliumműtrágyák, valamint az összetett műtrágyák forgalma számottevően emelkedett 2015 első három negyedében, az egykomponensű foszforértékesítés azonban elmaradt a 2010–2014-es évek átlagától.

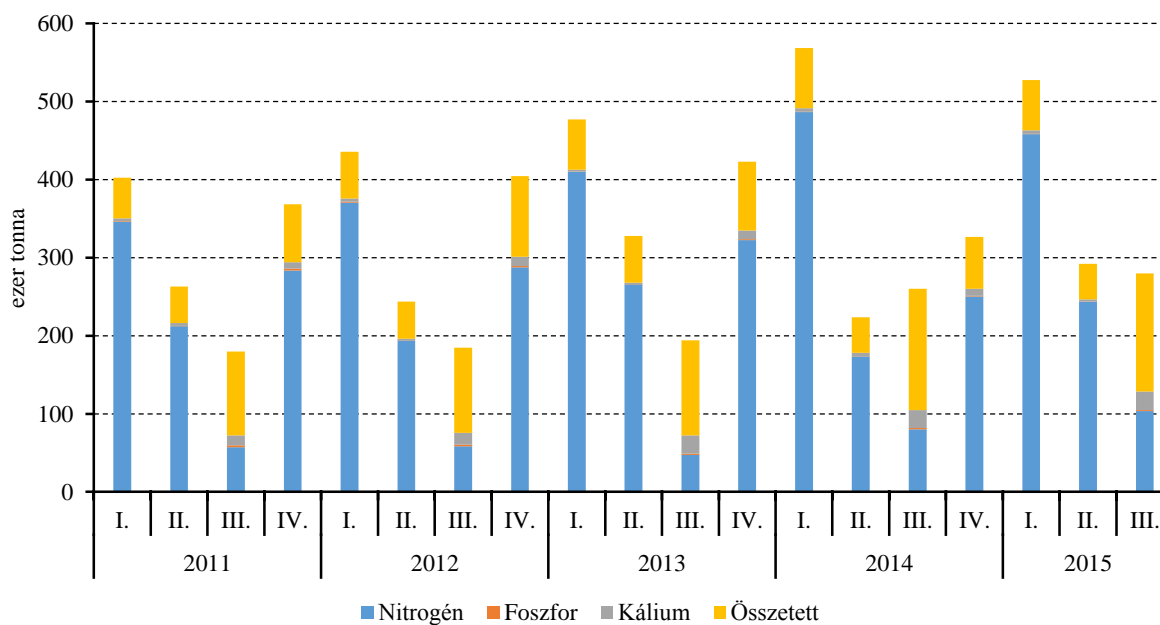
Az év harmadik negyedében az összetett műtrágyák értékesítése kerül előtérbe, míg az első és második negyedévben a forgalom alakulását az egykomponensű műtrágyák, azon belül az egyszerű nitrogénműtrágyák

forgalma határozza meg. 2015 első félévében az értékesített összes műtrágya 86 százaléka volt egyszerű nitrogénműtrágya, és csak a 13 százaléka összetett műtrágya. A harmadik negyedévben az értékesítés több mint felét, 54 százalékát adták az összetett műtrágyák, és az egyszerű foszfor-, valamint az egyszerű káliumműtrágyák iránti kereslet is élénkebb volt, részesedésük 0,5, illetve 8,5 százalékot ért el; az egyszerű nitrogénműtrágyák részesedése pedig 37 százalék volt.

A legnagyobb kereslet az NPK 8-24-24 iránt volt 2015 harmadik negyedévében, amikor 19,0 ezer tonnát adtak el belőle és az összetett műtrágyák forgalmának

13 százalékát tette ki ebben a negyedévben. A második legnépszerűbb termék a MAP volt, amelyből 16,9 ezer tonna fogyott, 11 százalékát fedte le az összetett műtrágyák harmadik negyedévi értékesítésének. Az NPK 15-15-15 összetételből 14,1 ezer tonna fogyott, 9 százalékát fedte le az összetett műtrágyák harmadik negyedévi értékesítésének. További népszerű összetétel még az NPK 16-16-16 (11 ezer tonna, 7,2 százalék), illetve az NPK 7-20-30, amelyből 9 ezer tonna fogyott 2015 harmadik negyed-évében, az értékesítésből pedig 5,9 százalékkal részesedett.

5. ábra: A mezőgazdasági termelők részére értékesített műtrágya mennyisége, természetes súlyban (2011–2015)

Forrás: AKI Statisztikai Osztály adatgyűjtése alapján

II. Mi történt az agrárgazdaságban?

A második fejezetben az elmúlt három hónap főbb agrárgazdasági híreit közöljük egy-egy bekezdés erejéig.

Támogatás

Sertéshús magántárolási támogatás indult az EU-ban

Az Európai Bizottság 2015/2334-es végrehajtási rendelete a sertéshús magántárolási rendszerének bevezetéséről és a magántárolási támogatás összegének előre történő megállapításáról 2016. január 4-től engedélyezi a kérelmek benyújtását. A támogatás célja, hogy mérsékelje a túlkínálat okozta árcsökkenést az EU belpiacán, amelyre különösen nagy hatást gyakorolt a 2014 februárjától Oroszországban életbe léptetett élelmiszer-behozatali tilalom. Az intézkedés a 2015 márciusában megnyitott rendszer folytatása. Ekkor nyolc hét alatt közel 64 ezer tonna sertéshúst vontak ki ideiglenesen a piacról, amelynek költsége 17 millió euró volt. A támogatás – amelyet 90, 120 és 150 napig terjedő időszakokra lehet igényelni – kiterjed a friss szalonnára is, továbbá lehetővé teszi a raktárból történő elszállítást azonnali export esetén (a minimális tárolási időszak leteltével, a támogatási összeg időarányos csökkentése mellett). A sertéshús magántárolási támogatás a múlt évihez képest 20 százalékkal emelkedik annak érdekében, hogy a feldolgozókat ösztönözze a sertéshús tárolására. A friss szalonna esetében ugyanakkor – a kiskereskedelmi forgalomban lévő áraknak megfelelően – csökken a támogatás összege: 90 napos tárolás esetén 168 euró/tonnára, 150 napos tároláskor 182 euró/tonnára. A kérelmenkénti minimális mennyiség a kicsontozott termékek esetében 10 tonna, más termékek esetében 15 tonna.

Forrás: AgraFacts

A luxemburgi elnökség megegyezett a felülvizsgált iskolaétkeztetési programról

A luxemburgi elnökség a Speciális Mezőgazdasági Bizottság december 16-i ülésén megegyezett a felülvizsgált iskolaétkeztetési programról. Az új rendszerben évi 100 millió euró jut az iskolatejprogramra, 150 millió euró pedig az iskolazöldség-, illetve gyümölcsprogramra. A nemzeti borítékok nagyságát két alapvető kritérium határozta meg: a 6–10 éves gyermekek aránya a népességben, valamint az adott régió fejlettsége. Az iskolatej-támogatás korábbi szintjét szintén figyelembe vették

annak érdekében, hogy a jelenlegi programok fenntarthatóak legyenek. Az új rendszerben Franciaország (35 millió euró), Németország (29 millió euró) és Olaszország (24,7 millió euró) kapja a támogatás döntő hányadát. Magyarország az iskolazöldség- és gyümölcsprogram keretében több mint 3 millió euróban, az iskolatejprogram esetében hozzávetőleg 1,8 millió euróban részesülhet. A juttatások 15 százalékát a tagállamoknak el kell különíteniük olyan kísérő intézkedésekre, amelyek az egészséges étkezési szokások népszerűsítését, az élelmiszer-pazarlás mérséklését, üzemeletvitelüket, valamint helyi specialitások értékesítését célozzák. A kapcsolódó költségek nem haladhatják meg a teljes keret 10 százalékát. Az új rendszer 2016 tavaszától léphet érvénybe, alkalmazására pedig 2017 augusztusától kerülhet sor.

Forrás: AgraFacts

Környezetvédelem

Enyhülő szabályozás a szennyezőanyag-kibocsátásban

Az EU környezetvédelmi miniszterei a levegőszennyezéssel foglalkozó törvénytervezetben kezdeményezték a metánkibocsátás határértékeinek törlését és az ammóniakibocsátás (amely döntően a trágyából és a műtrágyákból szabadul fel) célértékének csökkentését.

A most formálódó irányelv a légszennyező anyagok (pl. por, metán, ammónia) kibocsátásának mérséklődését célozza és ehhez tagországi küszöbértékeket állapít meg. Ezek a tervezet mellékletében szereplő nemzeti célértékek állnak a vita középpontjában. Az ammónia-kibocsátás csökkentésének 2030-ra szóló mértékét decemberi ülésén a Tanács a Bizottság által eredetileg javasolt 27 százalékról 18 százalékra mérsékelte a közösség egészére vonatkozóan a 2005. évi bázishoz képest. A Tanács tagországi szinten is jelentősen alacsonyabb értékeket támogatott: Németország esetében 39 százalékról 29 százalékra, Szlovákia esetében 37 százalékról 30 százalékra, Dánia esetében 37 százalékról 24 százalékra, míg Magyarország esetében 34 százalékról 25 százalékra mérsékeltek az ammónia kibocsátásának csökkentésére vonatkozó előírást. A miniszterek ezenkívül 51 százalékról 45 százalékra csökkentették a szálló

por kibocsátásának mérséklésére vonatkozó, közösségi szinten megjelenő határértéket.

A tagországok képviselői abban is egyetértettek, hogy a célkitűzések teljesítése érdekében – különösen a mezőgazdasági jellegű országokban – nagyobb rugalmasságra van szükség a szabályozásban. A jelenlegi lineáris csökkentési görbe, amely a szennyezőanyag-kibocsátási korlátok alapja, nem ad sok mozgáslehetőséget. Felvetették továbbá annak lehetőségét, hogy egy szennyező anyag kibocsátását kompenzálni lehessen egy másik anyaggal.

Forrás: Agra Facts

Halászat

Egységes okmányt kapnak a horgászok

Januártól megszűnt a kereskedelmi halászat a természetes vizeken. A horgászatra jogosító eddigi 5-6 okmány helyett bevezették az egységes állami horgászati okmányt. Fontos változás, hogy 2016-ra és az azt követő évekre már nem adható ki kereskedelmi célú halászati engedély a természetes vizekre. Az állami horgászjegy kiadásának nem lesz feltétele a fogási napló leadása. A jövőben ingyen horgászhatnak a vakok és a gyengén látók. A halörök elvehetik azon „pecás” horgászjegyét, aki nem jegyzi fogásait a naplóba. Bírság helyett figyelmeztetést alkalmazhatnak a halgazdálkodási hatóságok olyan esetben, amikor a horgász vagy halász nem viszi magával a szükséges okmányait, de ezeket később bemutatja.

Forrás: baon.hu

2016-ban is ugyanannyiért horgászhatunk a Balatonnál

Nem drágulnak 2016-ban a balatoni horgászjegyek, így már ötödik éve maradnak. Az állami tulajdonban lévő társaság 2015-ben mintegy 60 ezer területi engedélyt értékesített, a tavalyelőttinél 10 százalékkal többet, ami mintegy 610 millió forintos bevételt hozott. Idén a horgászjegyek fajtái, árai nem változnak, újdonság viszont, hogy háromnapos behúzó horgászengedéllyel bővül a választék. A Balatonon 2015 tavaszától volt először engedélyezett a bojlis, vagy más néven behúzó horgászat. Tízmillió forint alatt vásároltak a horgászok ilyen típusú horgászjegyeket.

Forrás: MTI

Növényvédelem

Jogszabályi változások a növényvédelemben

A jövőben kötelező lesz a szerződés-kötés a szakirányító és a termelő között, amennyiben növényorvosi vény kiállítására kerül sor. Az új előírást is tartalmazó és a növényvédelmi szakirányítók munkáját több ponton is érintő rendeletmódosítás 2015. december 25-én lépett hatályba. A növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM-rendelet módosítása értelmében a szakirányító a továbbiakban kizárólag olyan személy részére állíthat ki növényorvosi vényt, akivel a növényvédelmi szolgáltatás nyújtásáról írásbeli szerződést kötött. Az új rendelkezéssel azt kívánják elérni, hogy a növényvédelmi tevékenység ne ad hoc permetezésekből álljon, hanem a növényvédelmi szakembereknek legyen lehetőségük a megelőzésre helyezni a hangsúlyt, biztosítva ezzel az integrált növényvédelem érvényesülését és ezáltal csökkenteni a környezet növényvédőszerterhelését.

Forrás: Nébih

Cukoripar

Az európai unió cukortermelése

Az Európai Bizottság által 2015 decemberében közzétett előrejelzés szerint a közösség a 2015/2016. gazdasági évben várhatóan 17,959 millió tonna cukrot állít elő, amelyből a kvótacukor mennyisége 14,228 millió tonna lesz.

Forrás: Európai Bizottság, 2015. december

Drágulhat a cukor 2016-ban

A kristálycukor fogyasztói ára több mint 18 százalékkal emelkedett 2015 második felében. A cukorárak emelkedése alapvetően annak tudható be, hogy Magyarország az alacsony hazai termelés miatt erősen importfüggő. Az elmúlt évben a cukor világpiacát jellemző túlkínálat miatt kialakult alacsony árak arra ösztönözték az európai gazdákat, hogy visszaszorítsák a cukorrépa vetésterületét. A világ más nagy termelőközeteiben az időjárási körülmények vagy a termelési kedv hiánya miatt szintén csökkent a kibocsátás. A londoni árutőzsdén a fehércukor jegyzése az év második felében 20 százalékos emelkedéssel reagált a bekövetkezett világpiaci változásokra.

Forrás: szegedma.hu

III. Szemelvények az AKI munkáiból

Ebben a fejezetben az AKI gondozásában megjelent tanulmányok, háttéranyagok, agrárgazdasági információk fontosabb megállapításait ismertetjük.

Az élelmiszeripar pénzügyi helyzetének vizsgálata

Az élelmiszer-gazdaság szerepe, globális stratégiai jelentősége mára világszerte vitathatatlan. Magyarországon az élelmiszer-gazdasági potenciál még sincs kihasználva, a mezőgazdasági termékek közül viszonylag sok alacsony feldolgozási szinten kerül a világpiacra, ami jórészt az élelmiszeripar versenyképességi problémáival magyarázható. Az Agrárgazdasági Kutató Intézet megvizsgálta a magyar élelmiszeripar pénzügyi helyzetét a szektorban működő vállalkozások 2003–2013 közötti mérleg- és eredménykimutatás-adataira támaszkodva. A kutatás eredményeiből leszűrhető, hogy a magyar élelmiszeripar mély válságba került. A vizsgált időszak tőke kivonással, eladósodással, az élelmiszer-ipari vállalkozások elaprózódásával, a jövedelmezőség romlásával írható le. Az élelmiszeripar üzemi eredménye 2003 óta folyamatosan csökkent, csupán 2013-ban volt megfigyelhető növekedés. Az adózás előtti eredményt szinte minden évben érdemben rontotta a pénzügyi műveletek vesztesége. Ezek a negatív tendenciák nem érintettek egyformán minden al- és szakágazatot. A szakágazatok között több is volt, amelyik stabilan és hosszabb ideje nyereségesen működött, azonban jövedelmezősége igen alacsony volt. Az élelmiszeripar fejlesztéséhez tőkére van szükség, amit jelenleg az ágazat jövedelmezőségéből adódóan nem tud kitermelni. Mára az iparág szereplőinek együttműködése és összefogása a versenyképességük javításához feltétlenül szükséges. A vállalkozások együttműködésén túl a kormány és más szakmai szervezetek, intézmények összefogása is elengedhetetlen.

A Hagyományok-Ízek-Régiók (HÍR) védjegyet használók körében a piacra jutási lehetőségek vizsgálata

A munka célja a mezőgazdasági termékekhez és élelmiszerekhez kapcsolódó HÍR program áttekintése, valamint jelentés készítése az FM számára a program műkö-

déséről, célzottságáról, hasznosítási lehetőségéről. Különös tekintettel az európai uniós oltalmi lehetőségekre, a kérdőíves felmérés kiegészítése a védjegyhasználó termelők, termelői csoportosulások körében végzett mélyinterjúkkal, esetpéldákkal.

Az éves, rendszeres adatszolgáltatás keretében a HÍR védjegy használatára jogosult 50 előállítóhoz eljuttatott kérdőív 76 százalékos válaszolási aránnyal került az AKI-ban feldolgozásra. Az eredmények szerint a termelők fő célja a védjegy használatával a hagyományos előállítási mód és a termék helyi jellegének megőrzése, elismertetése. E termékek elsődleges értékesítési útjai a közvetlen értékesítési formák. Legtöbbször üzletekben, rendezvényeken, saját honlapon, reklámkiadványokon és a termék címkéjén tüntetik fel a védjegyet. Kisebbségben vannak azok, akik nem jelölik azt a csomagoláson, mert nem látják a védjegyes termékek előnyét. A termelők szerint a fogyasztók még nem ismerik eléggé a HÍR védjegyet, bár már érkeznek pozitív visszajelzések felőlük. A marketing erősítését elsősorban a védjegy tulajdonostól várják, de egyre többen saját maguk is tesznek az érdekében. Több termelő szerint a HÍR védjegyes termék előállítása jó lehetőség a kiélezett piaci versenyben. A HÍR védjegy használói az uniós oltalom megszerzése feltételeinek – saját megítélésük szerint – csak részben felelnének meg.

Felmérésre került, hogy a termelők a HÍR védjegyes termékükkel valóban alkalmasak-e az uniós oltalmi formák valamelyikének használatára. Ennek érdekében tíz termelővel és termelői csoportosulással mélyinterjú készült, melyek felénél az AKI munkatársai az FM által szervezett üzemlátogatásokon is részt vettek. Az interjúk alapján a vizsgált termékek megfeleltek a HÍR védjegy kritériumrendszerének. A HÍR program nemzeti minőségrendszerként történő elismerését a termelők pozitívan fogadták és kihasználnák a hozzá kapcsolódó vidékfejlesztési támogatásokat. A védjegy fogyasztói ismertségét az interjúalanyok is inkább elégtelennek ítélték, bár voltak, akik általa tudtak magasabb eladási árat elérni vagy minőségi többletet garantálni a vásárlók felé. Néhány terméknél szoros kapcsolat mutatkozott a minő-

ség és a térség földrajzi jellemzői között, ami alapkövetelménye az oltalom alatt álló eredetmegjelölések bejegyzésének. Általában a nyersanyagbeszerzés és az előállítás minden eleme köthető volt az adott földrajzi helyhez. Viszont nem mindegyik termék elnevezése felelt meg a földrajzi árujelzők követelményének, amely egy földrajzi egység nevéből és egy mezőgazdasági vagy élelmiszer-ipari termék nevéből áll. Előzetes vizsgálatokkal igazolható, hogy azok a termékek sikeresek a piacon, amelyek földrajzi árujelzőjének bejegyzését valamilyen csoportosulás nyújtotta be. A vizsgált védjegyes termékeknél több esetben nem állt csoportosulás az egyedi termelő mögött. A hazai előállítók és termelők hajlandósága csoportosulások létrehozására kismértékű, ezért ezt a folyamatot segíteni, ösztönözni szükséges. Több esetben kis mennyiségű árulap adta a termék-előállítás alapját, ami az előzőeken túl csökkent a termék fogyasztói megismerésének lehetőségét, ami főként az előállítás körzetére korlátozódik. A termelők hozzáállása együttműködő, a földrajzi jelzés használatát a vállalkozásuk fejlődésének értékelnék. Szakmai segítséget és támogatást igényelnének a termékleírás elkészítéséhez, a kérelem benyújtásához. A vizsgált termékek és azok előállítási módja megfelel az uniós előírásoknak is, de a földrajzi árujelzők rendszerének és a hozzá kapcsolódó jogérvényesítési gyakorlatnak az ismerete egyelőre hiányos.

A HÍR védjegyesek körének bővítése mellett szükséges ösztönzésük a földrajzi jelzések rendszeréhez való csatlakozáshoz, annak érdekében, hogy a kiváló minőségű, meghatározott földrajzi területhez kapcsolódó magyar termékek uniós oltalomban részesüljenek.

A magyarországi paradicsomhajtatás helyzetének értékelése

A magyarországi paradicsomhajtatás helyzetének elemzése (2014) című könyv az Agrárgazdasági Könyvek sorozatban való megjelenése óta két évvel bővültek a külkereskedelmi és az áradatbázis adatai. Ezeknek az új ismereteknek a feldolgozására került sor a Gazdálkodás folyóiratban megjelent, A magyarországi paradicsomhajtatás helyzetének értékelése című cikkben.

A megfelelő technológiai körülmények biztosításával a termesztő berendezésekben a paradicsomtermelés egész évben folyhat. A hosszú kultúras paradicsomtermesztés Magyarországon üvegházakban történik, de a

berendezések infrastruktúrája és felszereltsége tág határok között mozog. Jelen vannak a régi, több évtizedes létesítmények, de az elmúlt évek üvegházi beruházásaira a modern technológiai elemek adaptálása a jellemző.

Magyarország a paradicsom külkereskedelmét illetően nettó importőrnek számít, 14,2 ezer tonna (16,3 millió euró) paradicsomot importált, illetve 2,2 ezer (3,3 millió euró) tonnát exportált 2014-ben. Egyik eredmény sem számít az EU-ban kimagaslónak, sőt a tagországok eredményeit figyelve Magyarország a rangsor közepe, vége felé helyezkedik el. A legjelentősebb paradicsombeszállító Spanyolország, a magyar paradicsom legfontosabb célpiaca Ausztria volt 2014-ben.

A paradicsom árának alakulása és a kínálat változása szoros összefüggést mutat. A Magyarországon termelt paradicsom meghatározó részét belföldön értékesítik, ezért a termelők lehetőségeit a hazai piaci viszonyok határozzák meg. Magyarországon a fürtös típusú paradicsom termelői ára (128 euró/100 kilogramm) a vizsgált időszakban magasabb volt az európai átlagnál (99 euró/100 kilogramm), kínálata a hazai reprezentatív piacon – Budapesti Nagybani Piac – folyamatos. A szezonális miatt a téli hónapokban kevesebb az értékesítésre szánt mennyiség, illetve a megnövekedett termelési költségek következtében magasabbak az árak. A belföldi hajtott fürtös paradicsom bruttó termelői ára februárban 900 forint/kilogramm, augusztusban azonban 180 forint/kilogramm körül alakult 2014-ben.

A KAP 2015–2020 termeléshez kötött támogatásának hatása a szójatermesztésre Magyarországon

Rekordnagyságú területen termesztettek szóját Magyarországon 2015-ben. A gazdaságok a 77 ezer hektárról viszonylag alacsony átlaghozam, 1,85 tonna/hektár mellett 142 ezer tonna termést takarítottak be, ami a valaha elért legnagyobb volumennek számít. A KAP 2015–2020 időszak közvetlen támogatásainak köszönhetően csaknem 80 százalékkal nőtt a terület a 2014. évihez képest, a szójatermesztő gazdaságok száma pedig a korábbi 1800-ról 5100 fölé emelkedett. A jövőt illetően fontos kérdés, hogy a termeléshez kötött támogatás hatására újonnan belépő gazdaságok közül hányan válhatnak rendszeres szójatermesztővé és járulnak hozzá a belföldi fehérjeszükséglet biztosításához. Az „új belépőnek” tekinthető gazdaságok száma évente csupán 286 és 1195

között mozgott 2005–2014 között. Ugyanakkor 2723 gazdaság kezdett először szóját termeszteni 2015-ben, ezek összes szójaterülete meghaladta a 23 ezer hektárt. Közülük 58 százalék 5 hektárnál kisebb területen próbálkozott első nekifutásra a szója termesztésével. A szójaterületből a legnagyobb hányadot, közel 60 százalékot azonban azok a gazdaságok képviselték, amelyek 10–15 hektáron termesztették a növényt. Ha abból indulunk ki, hogy 2005–2014 között a minden évben szóját termeszto gazdaságok aránya az újonnan belépők közül legfeljebb 5–8 százalék között változott, a 2723 „új belépő”-ből előreláthatóan hosszú távon csak 150–200 gazdaság marad majd meg „igazi” szójatermelőnek. Amennyiben figyelembe vesszük a KAP 2015–2020 zöldítési követelményeit, az öt éven át igényelhető termeléshez kötött támogatás lehetőségét és a Magyar Szója Nonprofit Kft. hatékony szaktanácsadói tevékenységét, a rendszeres szójatermesztők köre további 300–600 gazdasággal bővíthet.

Forrás: Tikász Ildikó Edit – Varga Edina: A szójatermesztés színvonala és jövedelmezősége Magyarországon. Előadás a Magyar Szója Egyesület rendezvényén. Budapest, Földművelésügyi Minisztérium 2015. november 17.

A környezetvédelmi, állat-egészségügyi és állatjóléti szabályok hatása a sertés-, a baromfi- és a szarvasmarha-ágazatban

Magyarországon az állatvédelmi, környezetvédelmi és állat-egészségügyi előírások harmóniában vannak az európai uniós jogszabályokkal, betartásuk azonban többletköltségekkel és bürokratikus terhekkel jár. Ez különösen a monogasztrikus állatok (sertés, baromfi) esetében meghatározó. Európai uniós összehasonlítás alapján megállapítható, hogy a jogszabályokból fakadó

többletköltség bár tagországoként eltérő, minden esetben számottevő. A környezetvédelmi, állat-egészségügyi és állatjóléti intézkedések az EU-n kívüli versenytársak esetében alacsony intenzitásúak, azaz az uniós és a harmadik országok termelési költségeiben fennálló különbségeket növelik.

A magyarországi sertéságazat számára lényegi változás nem várható sem az állat-egészségügyi és élelmiszerbiztonsági, sem az állatvédelmi, sem pedig a környezetvédelmi előírások tekintetében. Az előírásoknak való megfelelés a gazdaságok racionális érdeke, hiszen a kötelező állatjóléti előírásoknál szigorúbb feltételek teljesülése esetén állatjóléti támogatások jogcímen a tartók jelentős támogatásokhoz juthatnak. Kérdés azonban, hogy az uniós szabályozás extra költségei mekkora versenyhátrányt jelentenek a jövőben a harmadik országokból származó serteshússal szemben. A baromfiágazatban a termelés sajátosságának köszönhetően kiemelt figyelmet érdemel az élelmiszerbiztonság, az állatjólét és a környezetvédelem, illetve e kérdések integrált kezelése és dokumentálása. A nagy létszámú állattartó telepek működését és a rendeletek megvalósítását a Rendelkezésre álló Legjobb Technikák (Best Available Techniques) segítik. Jóllehet Magyarország – és az állattartó telepekhez közeli – területeinek környezeti állapota távol áll a további terhelhetőség határától, a magyarországi szarvasmarhatartókat az uniós környezetvédelmi követelmények teljesítése érzékenyen érintette. A trágyakezelés ugyanis számottevő nem termelő beruházást kényszerített a termelőkre. A fő versenytársak – a derogáció vagy a szabályozás rugalmasabb alakításával – kedvezőbb feltételeket teremtettek az állattartóik számára, a környezetvédelmi követelmények betartása mellett. Kedvező azonban, hogy a hazai tejtermelők meghatározó része e beruházásokat már az utóbbi öt évben végrehajtotta. Ezek pénzügyi háttérét jelentős részben támogatások biztosították.

IV. Az agrárgazdaságot jellemző adatok

Az Agrárgazdasági Figyelő negyedik fejezete táblázatokból áll, éves adatok összeállítását tartalmazza és az elmúlt három év összehasonlítását teszi lehetővé. Ez a rész állandó szerkezetű és minden negyedévben a legfrissebb adatok megjelenésének függvényében módosul.

7. táblázat: **A mezőgazdaság aránya a nemzetgazdaságban (2012–2014)**

Év	A mezőgazdaság részaránya			Élelmiszer-ipari termékek, ital, dohányáru részaránya	
	GDP-termelésben	beruházásban	foglalkoztatottságban ^{a)}	foglalkoztatottságban	exportban ^{b)}
	folyó áron, %		%	folyó áron, %	
2012	3,8	5,8	5,0	3,2	8,2
2013	3,7	5,9	4,7	3,3	8,1
2014	3,7	6,1	4,6	3,5	9,0

^{a)} A munkaerő-felmérés adatai (erdőgazdálkodással együtt).

^{b)} SITC (ENSZ-nómenklatúra) szerint. Nem tartalmazza az olajos magokat, állati olajokat és zsírokat, növényi olajat és zsírt, feldolgozott állati és növényi melléktermékeket.

Forrás: KSH, AKI

8. táblázat: **Foglalkoztatottak száma nemzetgazdasági ágak szerint (2013–2015)**

Megnevezés	2013		2014		2015	
	július–szeptember					
	ezer fő	előző év = 100%	ezer fő	előző év = 100%	ezer fő	előző év = 100%
Mezőgazdaság	188,7	94,9	195,9	103,8	210,5	107,5
Ipar	1 191,9	103,2	1 276,8	107,1	1 277,6	100,1
Élelmiszeripar	128,1	105,1	145,8	113,8	140,9	96,6
Nemzetgazdaság	3 940,3	101,4	4 148,6	105,3	4 264,8	102,8

Forrás: KSH

9. táblázat: **Agrár- és vidékfejlesztési támogatások összege és forrásai (2013–2015)**

Forrás	Támogatások		
	uniós	hazai	összesen
	millió HUF		
2013			
Nemzeti támogatások	–	66 336	66 336
EU-társfinanszírozású támogatások	157 910	61 832	219 742
Közvetlen EU-kifizetések	400 045	–	400 045
Összesen	557 955	128 168	686 123
2014			
Nemzeti támogatások	–	55 760	55 760
EU-társfinanszírozású támogatások	196 093	71 290	267 383
Közvetlen EU-kifizetések	407 368	–	407 368
Összesen	603 461	127 050	730 511
2015. I–III. negyedévi kifizetés			
Nemzeti támogatások	–	57 164	57 164
EU-társfinanszírozású támogatások	102 463	44 010	146 473
Közvetlen EU-kifizetések	224 956	–	224 956
Összesen	327 419	101 174	428 593

Forrás: FM-adatok alapján készült az AKI Pénzügypolitikai Osztályán

10. táblázat: **Földterület művelési ágak szerint (2013–2015)**

Megnevezés	ezer hektár		
	2013	2014	2015
Szántó	4 326	4 331	4 332
Gyümölcsös	92	93	92
Szőlő	82	81	81
Gyep	759	761	762
Mezőgazdasági terület	5 340	5 346	5 346
Erdő	1 934	1 938	1 940
Nádas	65	65	65
Halastó	37	37	36
Termőterület	7 376	7 386	7 388
Művelés alól kivett terület	1 927	1 917	1 916
Földterület összesen	9 303	9 303	9 303

Forrás: KSH

11. táblázat: **Őszi vetésterület (2013–2015)**

	ezer hektár		
Megnevezés	2013	2014	2015
Őszi vetés összesen	1 690	1 728	1 619
Gabonafélék vetése	1 457	1 499	1 383
ebből: búza	1 082	1 082	979
durumbúza	15	19	17
rozs	36	43	34
tritikálé	123	132	115
őszi árpa	201	224	239
Repce	233	212	236

Forrás: AKI Statisztikai Osztály

12. táblázat: **Műtrágya-értékesítés alakulása (2012–2014)**

Megnevezés	2012	2013	2014
Műtrágya-hatóanyagban, ezer tonna	438	490	487
Ebből: nitrogén	313	343	327
foszfor	59	76	82
kálium	66	71	78
Egy hektár mezőgazdasági területre kijuttatott hatóanyag, kg	83	92	91
Egy hektár szántó-, konyhakert-, gyümölcsös- és szőlőterületre kijuttatott hatóanyag, kg	96	107	106

Forrás: AKI Statisztikai Osztály

13. táblázat: **Növényvédőszer-értékesítés szercsoportonkénti alakulása (2012–2014)**

	tonna		
Megnevezés	2012	2013	2014
Értékesített növényvédő szer	22 994	23 392	29 093
Ebből: gombaölő szer	4 475	4 717	5 744
rovarölő szer	4 621	4 832	6 385
gyomirtó szer	9 670	9 115	9 116
egyéb szer	4 228	4 728	7 847

Forrás: AKI Statisztikai Osztály

14. táblázat: **Növénytermelés hozamai (2012–2014)**

Megnevezés	Betakarított mennyiség			Termésátlag		
	ezer tonna			tonna/hektár		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Kalászosok	6 819	7 257
ebből: búza	5 058	5 262	5 284	4,6	4,7	5,1
árpa	1 062	1 275	1 428	4,1	4,4	4,8
Egyéb szántóföldi növények						
Burgonya	487	567	412	21,7	25,6	22,7
Cukorrépa	991	1 067	886	52,7	69,2	57,7
Szója	78	115	..	2,1	2,7	..
Napraforgó	1 484	1 597	1 543	2,5	2,7	2,5
Kukorica	6 756	9 315	6 545	5,4	7,8	5,7
Silókukorica és csalamádé	2 383	2 584	..	23,4	30,4	..
Zöldségfélék						
Csemegekukorica	497	467	..	16,0	15,2	..
Paradicsom	136	153	..	67,0	72,0	..
Zöldpaprika	77	84	..	34,0	39,0	..
Vöröshagyma	60	62	..	25,8	21,0	..
Gyümölcs						
Őszibarack	44	39	..	8,2	7,1	..
Alma	592	780	..	17,7	23,5	..
Körte	28	21	..	9,2	7,2	..
Szőlő	451	406	..	6,5	5,7	..

Forrás: KSH

15. táblázat: **Főbb mezőgazdasági gépek értékesítése (2013–2015)**

Megnevezés	Értékesítés mezőgazdasági végfelhasználóknak ^{a)}		
	2013. I–III. negyedév	2014. I–III. negyedév	2015. I–III. negyedév
Kerekes traktorok	1 259	2 900	1 900
Gabonakombájnok	218	196	300
Önjáró rakodók	250	486	254
Talajművelő gépek	2 603	2 952	3 082
ekék	271	318	358
tárcsás talajművelők	355	496	463
magágykészítők	388	386	437
Vető- és ültetőgépek	793	796	759
gabonavető gépek	184	199	194
kukoricavető gépek	444	420	349
Tápanyag-visszapótlási gépek	670	655	749
műtrágyaszóró gépek	620	546	678
Növényvédő és -ápoló gépek	1 216	1 471	1 288
szántóföldi permetezőgépek	361	447	482
Betakarítógép-adapterek	372	321	337
Kukoricacső-törő adapterek	162	124	156
Napraforgó-betakarító adapterek	159	128	145
Szálaskarmány-betakarítók	1 072	1 788	1 057
fűkaszák	551	1 068	587
rendkezelők, rendterítők, rendsodrók	429	597	357
Bálázók	312	573	226
Mezőgazdasági pótkocsik	327	782	533

^{a)} Használt gép értékesítése, viszonteladás és külföldi – uniós és unión kívüli – eladás nélkül.

^{b)} Az adatvédelmi törvény miatt az adat nem megjeleníthető.

Forrás: AKI Statisztikai Osztály

16. táblázat: Magyarország állatállománya (2013–2015)

ezer darab

Megnevezés	2013		2014		2015
	június 1.	december 1.	június 1.	december 1.	június 1.
Szarvasmarha	763	783	789	802	818
Ebből: tehén	336	345	356	359	366
Sertés	2 891	3 013	3 060	3 136	3 124
ebből: anyakoca	193	191	202	200	204
Juh	1 210	1 271	1 246	1 185	1 201
ebből: anyajuh	842	912	866	855	858
Ló	63	59	64	61	62
Tyúk	33 823	29 747	35 597	30 521	37 847
ebből: tojó	11 184	12 917	10 152	11 946	11 277
Liba	4 139	1 648	3 233	1 027	3 030
Kacsa	4 692	4 420	5 282	4 295	5 214
Pulyka	2 202	2 524	2 742	2 756	3 053

Forrás: KSH

17. táblázat: Magyarország tógazdasági és intenzív üzemi haltermelése (2012–2014)

tonna

Megnevezés	Tógazdasági haltermelés		Intenzív üzemi haltermelés		Összesen	
	bruttó	étkezési	bruttó	étkezési	bruttó	étkezési
2012	19 111	13 163	2 349	1 970	21 460	15 133
2013	19 073	12 729	2 899	2 197	21 972	14 926
2014	18 771	13 029	3 036	2 335	21 807	15 364

Forrás: AKI Statisztikai Osztály

18. táblázat: Becsült vadállomány (2013–2015)

ezer darab

Megnevezés	2013	2014	2015
Gímszarvas	101,6	102,1	101,4
Dámszarvas	32,7	35,1	33,7
Őz	375,0	370,6	359,2
Muflon	13,2	12,6	11,9
Vaddisznó	120,2	105,2	105,6
Mezei nyúl	479,8	445,6	461,0
Fácán	611,1	560,1	630,4
Fogoly	17,7	16,3	16,0

Forrás: Országos Vadgazdálkodási Adattár

19. táblázat: **Vadállomány-hasznosítás, teríték (2012–2014)**

	ezer darab		
Megnevezés	2012	2013	2014
Gímszarvas	49,8	53,1	53,7
Dámszarvas	12,5	12,8	13,9
Őz	96,5	100,4	111,5
Muflon	4,0	3,2	4,1
Vaddisznó	159,3	128,4	135,8
Mezei nyúl	85,1	76,5	84,5
Fácán	328,6	331,4	399,4
Fogoly	2,8	1,5	3,2
	Pénzügyi adatok		
	milliárd HUF		
Bevétel	20,28	19,77	20,42
Összes kiadás	18,91	19,17	19,26
Ebből: mezőgazdasági vadkár	2,51	2,2	2,19
erdei vadkár	0,14	0,13	0,12
Eredmény	1,38	0,6	1,16

Forrás: Országos Vadgazdálkodási Adattár

20. táblázat: **Erdőterület, erdősültség (2012–2014)**

	ezer hektár		
Megnevezés	2012	2013	2014
1. Földterület összesen	9 303	9 303	9 303
2. Erdőgazdálkodás alá vont terület összesen ^{a)}	2 056	2 058	2 060
Ebből:			
Faállománnyal borított terület	1 934	1 936	1 940
Erdőgazdálkodás alá vont területről:			
Állami tulajdonú erdők	1 156	1 157	1 157
Közösségi tulajdonú erdők	22	22	22
Magántulajdonú erdők	878	879	881
Erdősültség százalékban	20,8	20,8	20,8

a) Az erdő művelési ágon kívül tartalmazza az utak, vadlegelők stb. területét is.
Forrás: Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ Erdészeti Igazgatóság

21. táblázat: **Mezőgazdasági és élelmiszer-ipari termékek külkereskedelme (2012–2014)**

	millió EUR		
Megnevezés	2012	2013	2014
Export	8 075	8 001	7 796
Import	4 455	4 464	4 666
Egyenleg	3 620	3 537	3 130

Forrás: AKI Statisztikai Osztály, KSH

22. táblázat: **A búzatermelés költsége és jövedelme a meghatározó árutermelő gazdaságokban**

Megnevezés	Mérték- egység	2001– 2003. évek átlaga	2004– 2009. évek átlaga	2010	2011	2012	2013	2010– 2013. évek átlaga
Termelési költség összesen	HUF/hek- tár	99 069	136 147	160 030	173 320	191 255	209 584	183 547
Fajlagos jövedelem ^{a)}	HUF/tonna	–1 572	675	–1 160	10 415	13 359	4 483	6 775
Ágazati eredmény ^{b)}	HUF/hek- tár	2 258	47 951	52 888	112 026	124 425	98 279	96 904
Egységnyi termelési költségre jutó ágazati eredmény	százalék	2	35	33	65	65	47	53

^{a)} Támogatásokat nem tartalmazza^{b)} Támogatásokat is tartalmazza

Forrás: Tesztüzemi ágazati adatok alapján az AKI Ágazati Ökonómiai Osztályán készült számítások

23. táblázat: **A kukoricatermelés költsége és jövedelme a meghatározó árutermelő gazdaságokban**

Megnevezés	Mérték- egység	2001– 2003. évek átlaga	2004– 2009. évek átlaga	2010	2011	2012	2013	2010– 2013. évek átlaga
Termelési költség összesen	HUF/hek- tár	129 338	179 825	217 518	221 764	235 125	252 672	231 769
Fajlagos jövedelem ^{a)}	HUF/tonna	20	1 635	7 821	17 166	8 868	3 176	9 258
Ágazati eredmény ^{b)}	HUF/hek- tár	7 088	57 835	109 290	185 224	112 045	93 676	125 059
Egységnyi termelési költségre jutó ágazati eredmény	százalék	5	32	50	84	48	37	54

^{a)} Támogatásokat nem tartalmazza^{b)} Támogatásokat is tartalmazza

Forrás: Tesztüzemi ágazati adatok alapján az AKI Ágazati Ökonómiai Osztályán készült számítások

24. táblázat: Az ipari napraforgó költsége és jövedelme a meghatározó árutermelő gazdaságokban

Megnevezés	Mértékegység	2001– 2003. évek átlaga	2004– 2009. évek átlaga	2010	2011	2012	2013	2010– 2013. évek átlaga
Termelési költség összesen	HUF/hektár	104 854	147 861	170 185	187 128	210 161	227 655	198 782
Fajlagos jövedelem ^{a)}	HUF/tonna	4 862	3 088	–209	30 231	38 571	8 737	19 332
Ágazati eredmény ^{b)}	HUF/hektár	14 586	52 805	47 421	137 034	156 194	96 120	109 192
Egységnyi termelési költségre jutó ágazati eredmény	százalék	14	36	28	73	74	42	55

^{a)} Támogatásokat nem tartalmazza

^{b)} Támogatásokat is tartalmazza

Forrás: Tesztüzemi ágazati adatok alapján az AKI Ágazati Ökonómiai Osztályán készült számítások

25. táblázat: A szójatermelés költsége és jövedelme a meghatározó árutermelő gazdaságokban

Megnevezés	Mértékegység	2001– 2003. évek átlaga	2004– 2009. évek átlaga	2010	2011	2012	2013	2010– 2013. évek átlaga
Termelési költség összesen	HUF/hektár	111 013	160 034	193 398	214 572	221 787	249 198	219 739
Fajlagos jövedelem ^{a)}	HUF/tonna	–1 498	–4 188	3 736	4 018	1 639	5 621	3 753
Ágazati eredmény ^{b)}	HUF/hektár	2 383	38 646	74 907	85 168	84 632	98 331	85 760
Egységnyi termelési költségre jutó ágazati eredmény	százalék	2	24	39	40	38	39	39

^{a)} Támogatásokat nem tartalmazza

^{b)} Támogatásokat is tartalmazza

Forrás: Tesztüzemi ágazati adatok alapján az AKI Ágazati Ökonómiai Osztályán készült számítások

26. táblázat: A repcetermelés költsége és jövedelme a meghatározó árutermelő gazdaságokban

Megnevezés	Mértékegység	2001– 2003. évek átlaga	2004– 2009. évek átlaga	2010	2011	2012	2013	2010– 2013. évek átlaga
Termelési költség összesen	HUF/hektár	101 549	148 500	179 460	204 622	229 592	240 175	213 462
Fajlagos jövedelem ^{a)}	HUF/tonna	–4 785	4 902	–7 612	30 673	51 860	17 827	23 187
Ágazati eredmény ^{b)}	HUF/hektár	–811	60 403	38 264	139 563	209 607	127 218	128 663
Egységnyi termelési költségre jutó ágazati eredmény	százalék	–1	41	21	68	91	53	60

a) Támogatásokat nem tartalmazza

b) Támogatásokat is tartalmazza

Forrás: Tesztüzemi ágazati adatok alapján az AKI Ágazati Ökonómiai Osztályán készült számítások

27. táblázat: A burgonyatermelés költsége és jövedelme a meghatározó ártermelő gazdaságokban

Megnevezés	Mértékegység	2001– 2003. évek átlaga	2004– 2009. évek átlaga	2010	2011	2012	2013	2010– 2013. évek átlaga
Termelési költség összesen	HUF/hektár	474 906	566 139	630 752	698 919	777 378	863 869	742 729
Fajlagos jövedelem ^{a)}	HUF/tonna	14 709	18 099	28 549	13 943	15 362	43 855	25 427
Ágazati eredmény ^{b)}	HUF/hektár	281 848	478 254	565 774	483 088	383 984	1 165 649	649 624
Egységnyi termelési költségre jutó ágazati eredmény	százalék	59	84	90	69	49	135	87

^{a)} Támogatásokat nem tartalmazza

^{b)} Támogatásokat is tartalmazza

Forrás: Tesztüzemi ágazati adatok alapján az AKI Ágazati Ökonómiai Osztályán készült számítások

28. táblázat: A csemegekukorica költsége és jövedelme a meghatározó ártermelő gazdaságokban

Megnevezés	Mértékegység	2001– 2003. évek átlaga	2004– 2009. évek átlaga	2010	2011	2012	2013	2010– 2013. évek átlaga
Termelési költség összesen	HUF/hektár	306 026	320 191	355 179	363 720	362 019	453 636	383 639
Fajlagos jövedelem ^{a)}	HUF/tonna	2 705	4 376	2 559	14 160	13 535	11 855	10 527
Ágazati eredmény ^{b)}	HUF/hektár	94 584	108 026	82 978	299 976	266 330	248 194	224 370
Egységnyi termelési költségre jutó ágazati eredmény	százalék	31	34	23	82	74	55	58

^{a)} Támogatásokat nem tartalmazza

^{b)} Támogatásokat is tartalmazza

Forrás: Tesztüzemi ágazati adatok alapján az AKI Ágazati Ökonómiai Osztályán készült számítások

29. táblázat: Az alma költsége és jövedelme a meghatározó ártermelő gazdaságokban

Megnevezés	Mértékegység	2001– 2003. évek átlaga	2004– 2009. évek átlaga	2010	2011	2012	2013	2010– 2013. évek átlaga
Termelési költség összesen	HUF/hektár	456 566	593 387	907 173	720 029	881 007	885 522	848 433
Fajlagos jövedelem ^{a)}	HUF/tonna	561	5 802	–1 006	–9 287	9 083	13 137	2 982
Ágazati eredmény ^{b)}	HUF/hektár	61 083	178 971	110 994	186 443	459 204	537 297	323 485
Egységnyi termelési költségre jutó ágazati eredmény	százalék	13	30	12	26	52	61	38

a) Támogatásokat nem tartalmazza

b) Támogatásokat is tartalmazza

Forrás: Tesztüzemi ágazati adatok alapján az AKI Ágazati Ökonómiai Osztályán készült számítások

30. táblázat: A tejelő tehén költsége és jövedelme a meghatározó ártermelő gazdaságokban

Megnevezés	Mértékegység	2001– 2003. évek átlaga	2004– 2009. évek átlaga	2010	2011	2012	2013	2010– 2013. évek átlaga
Termelési költség összesen	HUF/tehén	439 350	475 222	532 962	566 550	639 852	619 614	589 744
Fajlagos jövedelem ^{a)}	HUF/liter	5,25	5,24	3,77	13,97	11,75	17,86	11,84
Ágazati eredmény ^{b)}	HUF/tehén	90 164	122 623	164 346	241 059	214 981	279 438	224 956
Egységnyi termelési költségre jutó ágazati eredmény	százalék	21	26	31	43	34	45	38

^{a)} Támogatásokat nem tartalmazza

^{b)} Támogatásokat is tartalmazza

Forrás: Tesztüzemi ágazati adatok alapján az AKI Ágazati Ökonómiai Osztályán készült számítások

31. táblázat: A bikahizlalás (élősúly) költsége és jövedelme a meghatározó ártermelő gazdaságokban

Megnevezés	Mértékegység	2001– 2003. évek átlaga	2004– 2009. évek átlaga	2010	2011	2012	2013	2010– 2013. évek átlaga
Termelési költség összesen	HUF/kg	295	394	435	467	563	585	512
Ágazati eredmény ^{a)}	HUF/kg	-41	-23	60	117	75	-26	57
Egységnyi termelési költségre jutó ágazati eredmény	százalék	-14	-6	14	25	13	-4	11

^{a)} Támogatásokat nem tartalmazza

^{b)} Támogatásokat is tartalmazza

Forrás: Tesztüzemi ágazati adatok alapján az AKI Ágazati Ökonómiai Osztályán készült számítások

32. táblázat: A mezőgazdasági, vad-, erdőgazdálkodási és halászati társas vállalkozások jövedelemalakulása^{a)} és jövedelmezősége (2012–2014)

Megnevezés	2012	2013	2014
Adózás előtti eredmény, millió HUF	153 096	129 772	164 701
Árbevétel-arányos jövedelmezőség, % (adózás előtti eredmény/nettó árbevétel)	8,8	7,8	9,7
Sajáttőke-arányos jövedelmezőség, % (adózás előtti eredmény/saját tőke)	10,3	8,6	9,9

^{a)} Adóbevallást készítő vállalkozások adatai alapján.

Forrás: NAV-gyorsjelentés

33. táblázat: Az élelmiszeripar fontosabb adatai (2012–2014)

Megnevezés	2012	2013	2014
Kibocsátás	2 776 193	2 875 837	2 923 757
Bruttó hozzáadott érték	659 435	677 973	722 444
Árbevétel	3 120 213	3 237 581	3 275 902
Foglalkoztatottak (év/fő)	93 681	92 231	93 833

Forrás: NAV-gyorsjelentés

34. táblázat: **Főbb élelmiszer-ipari szakágazatok árbevétele és eredménye (2012–2014)**

millió HUF

Szakágazatok	Értékesítés nettó árbevétele			Adózás előtti eredmény		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Húsfeldolgozás, -tartósítás	382 124	361 669	351 094	-2 491	944	6 914
Baromfihús feldolgozása, tartósítása	285 889	306 802	323 952	-928	3 964	9 651
Hús-, baromfihús-készítmény gyártása	107 714	114 107	119 892	-2 544	1 285	1 580
Gyümölcs, zöldség feldolgozása	217 934	280 559	229 648	10 953	7 850	11 676
Tejtermék gyártása	267 987	276 406	307 318	227	1 911	2 030
Malomipari termék gyártása	142 288	141 034	127 255	4 439	4 080	4 804
Haszonállat-eledelel gyártása	216 682	241 603	224 458	3 240	6 646	6 761
Hobbiállat-eledelel gyártása	80 565	90 432	99 755	3 754	5 974	7 858
Tésztafélék gyártása	37 042	42 799	40 808	794	1 838	1 360
Sörgyártás	133 824	136 286	89 074	-11 772	-4 217	-3 769
Üdítőital gyártása	189 814	198 097	190 160	1 193	749	3 969
Dohányipar	194 595	165 904	145 471	-2 403	-9 674	-1 889
Összes szakágazat^{a)}	3 404 667	3 495 539	3 327 361	54 288	77 092	95 040

^{a)} Tartalmazza a felsoroltakon kívüli szakágazatokat is.

Forrás: NAV

V. Gyakran feltett kérdések

Hogyan alakul a Vidékfejlesztési Program éves fejlesztési kerete 2016-ban?

A Vidékfejlesztési Program keretében a 2014–2020 közötti uniós programozási időszakban mintegy 1300 milliárd forint került elkülönítésre, amelyből 2016-ban a Miniszterelnökség több mint 800 milliárd forint keretösszegben hirdet pályázatokat. A rendelkezésre álló uniós források maximális felhasználása és kiszámíthatósága érdekében a felhívások megjelenését éves fejlesztési keret szabályozza. A pályázók igényeihez mérten az éves fejlesztési keret (ÉFK) az elfogadást követően többször módosulhat.

- A gazdálkodók kisméretű terménytárolók építésére, valamint mezőgazdasági kisüzemek fejlesztésére több mint 30 milliárd forint értékben pályázhatnak 2016-ban.
- Az idén mintegy 70 milliárd forint támogatást nyerhetnek az állattenyésztők az állattartó telepeik korszerűsítésére.

- A kertészeti ágazat technológiai fejlesztésére, üveg és fóliaház létesítésre, ültetvénytelepítésre, gyógynövénytermesztésre és gépbeszerzésre is több mint 75 milliárd forint forrás áll rendelkezésre 2016-ban.
- Fejlesztési források elsősorban a kistelepülések önkormányzatai számára mintegy 76 milliárd forint keretösszegben nyílnak meg. Emellett a LEADER helyi akciócsoportok is több felhívásra benyújthatják támogatási kérelmüket közel 60 milliárd forint értékben.
- A fiatal gazdálkodók is kiemelt célcsoportjai a vidékfejlesztési politikának. Az idén az új mezőgazdasági vállalkozások indulására, illetve beruházásaik megvalósítására a Vidékfejlesztési Program 76,5 milliárd forintot biztosít.

A Vidékfejlesztési Program éves fejlesztési keretének megállapításáról, valamint a 2016-ra tervezett pályázati felhívásokról az 1012/2016. (I. 20.) kormányhatározatban található bővebb információ.

